

CRIZA DIN AFGANISTAN – FACTOR DESTABILIZATOR ASUPRA SECURITĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII SPAȚIULUI EURO- ATLANTIC

AFGHANISTAN CRISIS - A DEMILING FACTOR ON THE SECURITY AND INTEGRITY OF THE EURO-ATLANTIC AREA

*Locotenent Claudiu-Florin NISTOR**

Rezumat: *Sfera statelor afectate de criza din Afganistan, aferentă ultimelor 5 decenii. Cadrul de ripostă survenit de către forțele sovietice, din partea grupărilor extremiste de pe teritoriul afgan, în contextul războiului afgano-sovietic. Urmările eșecurilor intervențiilor militare asupra statelor participante la conflictele armate de pe teritoriul statului afgan care s-au manifestat sub formă de cheltuieli de ordinul miliardelor de dolari, atacuri teroriste din partea grupărilor extremiste, respectiv repercusiunile acestora. Riscurile la care s-au supus țările membre ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, respectiv Uniunea Sovietică, în cadrul luptelor duse pe teritoriul afgan. Consecințele acțiunilor militare asupra generațiilor unui popor măcinat de conflicte internaționale, concomitent cu animozitatea principalelor direcții de influență. Realizarea unei strategii la nivel internațional, odată cu retragerea tuturor trupelor aliate de menținere a păcii de pe teritoriul afgan, care să conducă spre sfârșitul crizelor, atât de natură umanitară, din punct de vedere al refugiaților, cât și a celei reprezentate de amenințarea talibanilor.*

Cuvinte-cheie: *războiul afgano-sovietic, amenințarea teroristă, spațiul euro-atlantic, acțiuni militare, regim democratic, regim islamic.*

Abstract: *The sphere of states affected by the crisis in Afghanistan, related to the last 5 decades. The framework of the response by the Soviet forces, from the extremist groups on the Afghan territory, in the context of the Afghan-Soviet war. The consequences of the failures of military interventions on the states participating in the armed conflicts on the territory of the Afghan state, which manifested themselves in the form of billions of dollars, terrorist attacks by extremist groups, respectively their repercussions. The risks to which the member countries of the North Atlantic Treaty Organization, namely the Soviet Union, have*

* Statul Major al Forțelor Terestre, nistor_claudiu@yahoo.ro

been subjected in the course of the fighting on Afghan territory. The consequences of military action on the generations of a people crushed by international conflicts, along with the animosity of the main directions of influence. Achieving an international strategy, with the withdrawal of all Allied peacekeepers from Afghan territory, leading to an end to the humanitarian refugee crisis and the Taliban threat.

Keywords: *Afghan-Soviet war, terrorist threat, Euro-Atlantic space, military action, democratic regime, Islamic regime.*

Cadrul istoric de influență asupra statului afgan, funcție de direcția marilor puteri

Pentru stabilirea contextului actual și determinarea eventualelor soluții la criza generată de istoria conflictelor din regiunea afgană, este necesară o minimă analiză asupra istoriei recente, începând de la Al Doilea Război Mondial, respectiv perioada de monarhie și ajungând până la situația prezentă cu problematica sferelor de influență.

Astfel, făcând o retrospectivă asupra situației din timpul celui De-Al Doilea Război Mondial, când Emiratul Islamic Afganistan, prin decizia autorităților monarhale, declară neutralitate în anul 1939. Pentru următoarele 3 decenii, monarhia este menținută în continuare ca principala formă de guvernământ, însă în 1973, regele Myhammad Zahir Șah este ucis, în vederea abolirii monarhiei și instaurarea unui regim democratic, astfel, statul în cauză este transformat în Republica Democrată Afganistan, trecând în sfera statelor democratice.¹

Având în vedere situația istorică a mai multor state, respectiv orientarea statelor în funcție de influența U.R.S.S. sau S.U.A., se poate puncta adversitatea dintre cele două direcții antitetice, comunismul față cu democrația. Astfel, Afganistan, nu a făcut rabat de această problemă, întrucât regimul democratic a fost pus drastic la încercare de cel comunist, conform tendințelor anilor '50.

Situația aparentă de calmitate, a fost însă zdruncinată de o lovitură de stat, astfel că, Partidul Democratic al Poporului, condus de comuniști, preia controlul statului în 1978. Cu toate acestea, regimul de la Kabul, nou

¹ Gregory Fremont-Barnes, *The Soviet-Afghan War, 1979 - 1989*, Great Britain, 2012, pp. 2 - 9.